

SPRAWOZDANIE

**z realizacji programu „AS – Aktywny Senior.
Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”
za rok kalendarzowy 2023**

SPIS TREŚCI

I. Informacje ogólne.....	4
1. Regulacje prawne.....	4
2. Założenia, adresaci oraz okres realizacji programu.....	4
II. Utworzenie Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”.....	5
III. Karta „AS – Aktywnego Seniora” – statystyka.....	6
IV. Realizacja działań w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”.....	11
1. Realizatorzy działań programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” w 2023 r.....	11
2. Zrealizowane w 2023 roku działania wpisujące się w program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”.....	12
2.1 Wsparcie przy tworzeniu zespołów pośrednictwa opiekunów/asystentów dla osób starszych i niepełnosprawnych lub niesamodzielnych (np. w ramach Agencji Usług Socjalnych działających przy MOPS lub tworzonych w ramach organizacji pozarządowych, wolontariatu).....	12
2.2 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ukierunkowana na pomoc osobom starszym ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 50+, powrót na rynek pracy w charakterze np. wykwalifikowanego opiekuna osoby starszej.....	14
2.3 Wsparcie przy tworzeniu przez środowiska lokalne wolontariatów międzypokoleniowych bądź nawiązanie bliższej współpracy z już istniejącymi.....	16
2.4 Udzielanie wsparcia w ich działalności lokalnym Klubom Seniora, Centrum Aktywności Seniora, Dziennemu Domowi Pomocy Społecznej, Klubom Integracyjnym.....	22
2.5 Zakładka informacyjna na stronie internetowej Powiatu Będzińskiego pod nazwą „Aktywny Senior”.....	31

2.6 Wsparcie dla tworzenia lub działalności lokalnych Uniwersytetów Trzeciego Wieku/Akademii Twórczego Rozwoju Seniora i Wnuka.....	31
V. Podsumowanie.....	32

I. Informacje ogólne

1. Regulacje prawne

Program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” przyjęty został w oparciu o następujące przepisy:

- art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 z późn. zm.);
- art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
- uchwałę Nr 26/19 Zarządu Powiatu Będzińskiego z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”.

2. Założenia, adresaci oraz okres realizacji programu

Program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” został przyjęty ze względu na wzrastającą liczbę osób powyżej 60. roku życia w społeczeństwie oraz ich rosnące potrzeby. Program powstał, by realizować założenia polityki senioralnej, tj. kształtować warunki dla godnego i zdrowego starzenia się oraz walczyć z wykluczeniem społecznym. Celem głównym jest poprawa jakości życia osób starszych z terenu Powiatu Będzińskiego.

Cele szczegółowe Programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”:

- wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej i sportowej osób starszych;
- zwiększenie bezpieczeństwa fizycznego – przeciwdziałanie przemocy, łamaniu praw i zaniedbaniom wobec osób starszych;
- przeciwdziałanie wykluczeniu seniorów jako grupy społecznej;
- zapewnienie godnego starzenia się w dobrym zdrowiu;
- wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia lokalnego, rynku pracy;
- tworzenie warunków dla integracji wewnątrz i międzypokoleniowej osób starszych;
- ułatwienie dostępu osobom starszym do niedrogich, trwałych i wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej;
- wspieranie rozwoju edukacji osób starszych.

Adresaci programu: mieszkańcy Powiatu Będzińskiego, którzy ukończyli 60. rok życia.

Okres realizacji programu: 1 kwietnia 2019 roku – 31 grudnia 2023 roku.

II. Utworzenie Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”

„AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” przyjęty uchwałą Nr 26/19 Zarządu Powiatu Będzińskiego z dnia 27 marca 2019 r. przewidywał powołanie Powiatowej Rady Seniorów jako podmiotu opiniującego-doradczego. Ze względu na brak podstawy prawnej w ustawie o samorządzie powiatowym Rady Seniorów nie można było dotychczas powołać.

Jednak z uwagi na liczne prośby seniorów o utworzenie ich reprezentacji powiatowej Starosta Będziński zarządzeniem Nr 2/2023 z dnia 10 stycznia 2023 r. powołał podmiot opiniującego-doradczy pod nazwą Nestorzy Powiatu Będzińskiego. Odbyły się jego trzy posiedzenia: 7 lutego 2023 r., 5 kwietnia 2023 r., 5 grudnia 2023 r.

Tymczasem w parlamencie prace nad zamrożonymi dotychczas projektami legislacyjnymi zmierzającymi do utworzenia rad seniorów na szczeblu powiatu uległy nagłemu przyspieszeniu. W rezultacie Sejm RP uchwalił ustawę z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa, która do ustrojowej ustawy o samorządzie powiatowym wprowadziła przepisy umożliwiające utworzenie powiatowych rad seniorów. Ustawa weszła w życie 11 kwietnia 2023 r. Na jej podstawie 28 sierpnia 2023 r. Rada Powiatu Będzińskiego podjęła uchwałę Nr XLVIII/476/2023 w sprawie utworzenia Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego oraz nadania jej Statutu. Uchwała weszła w życie 19 września 2023 r. Po przeprowadzenia naboru oraz wyborów do Rady 5 grudnia 2023 r. Zarząd Powiatu Będzińskiego podjął uchwałę Nr 157/23 w sprawie składu osobowego Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego, zaś Starostwa Będziński uchylił swoje zarządzenie z 10 stycznia 2023 r. 18 grudnia 2023 r. odbyło się I posiedzenie Rady Seniorów Powiatu Będzińskiego, na którym przeprowadzono wybory Przewodniczącego i 2 Wiceprzewodniczących Rady. W wyniku wyborów Przewodniczącą Rady została Pani Teresa Rojek, zaś Wiceprzewodniczącymi Panie Grażyna Szyniec i Teresa Wieczorek.

III. Karta „AS – Aktywnego Seniora” – statystyka

Wraz z uchwaleniem programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” wprowadzono kartę „AS – Aktywnego Seniora”, która upoważniała do uzyskania zniżek na usługi od partnerów Programu. Beneficjentem Karty może być każda osoba, która ukończyła 60. rok życia oraz jest mieszkańcem Powiatu Będzińskiego. Karta „AS – Aktywnego Seniora” wydawana jest nieodpłatnie każdemu seniorowi. Chętni do wyrobienia Karty mogą przychodzić bezpośrednio do Wydziału Polityki Społecznej, gdzie pracownicy udzielają pomocy przy złożeniu wniosku, a Karta zostaje wydana na miejscu. Ponadto w 2021 r. wprowadzono możliwość wnioskowania o wyrobienie Karty drogą mailową, z czego w 2022 r. skorzystały 2. osoby, a w 2023 r. skorzystało 10 osób.

W 2023 r. wydano 71 kart „AS – Aktywnego Seniora”, a od początku funkcjonowania Programu, tj. od 1 kwietnia 2019 r. do 31 grudnia 2023 r. wydano ich 1297. Tabela nr 1 przedstawia zestawienie liczby złożonych wniosków o wydanie Karty w 2023 r. z podziałem na płeć.

Tabela nr 1. Zestawienie liczby złożonych wniosków o wydanie karty „AS – Aktywnego Seniora” w 2023 r. według płci

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiety	mężczyźni
Wnioski o wydanie Karty	103	65	38
w tym			
Wydane Karty	103	65	38
Nieodebrane Karty	0	0	0
Wydane duplikaty Karty	1	1	0
Odmowy wydania Karty*	0	0	0

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

W roku 2023 najwięcej chętnych do udziału w Programie pochodziło z gminy Będzin, natomiast nie wyrobiono żadnej Karty dla seniorów mieszkających w gminach Bobrowniki i Siewierz. Duplikat Karty „AS – Aktywnego Seniora” został wydany z powodu zagubienia Karty mieszkance Będzina.

Tabela nr 2. Zestawienie liczby wydanych kart „AS – Aktywnego Seniora” z podziałem na gminy Powiatu Będzińskiego w 2023 r.

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiet	mężczyzn
Wnioski o wydanie karty	103	65	38
w tym			
Będzin	60	36	24
Bobrowniki	0	0	0
Czeladź	28	21	7
Mierzęcice	3	2	1
Psary	5	2	3
Siewierz	0	0	0
Sławków	2	1	1
Wojkowice	5	3	2

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

Zainteresowanie seniorów Kartami „AS – Aktywnego Seniora” w roku 2023 w porównaniu z rokiem 2022 świadczy o wzmożonej aktywności osób starszych. Po utworzeniu organu opiniująco-doradczego Nestorzy Powiatu Będzińskiego był zauważalny wzrost liczby wydanych Kart „AS – Aktywnego Seniora”.

Dla zobrazowania dynamiki zmian zainteresowania seniorów Kartami „AS – Aktywnego Seniora” poniżej przedstawiamy zestawienie liczby wydanych kart z podziałem na gminy Powiatu Będzińskiego w latach 2019-2023.

Tabela nr 3. Zestawienie liczby wydanych kart „AS – Aktywnego Seniora” z podziałem na gminy Powiatu Będzińskiego w 2019 r.

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiet	mężczyzn
Wnioski o wydanie karty	925	612	313
w tym			
Będzin	478	298	180
Bobrowniki	67	41	26
Czeladź	25	15	10
Mierzęcice	53	38	15
Psary	199	146	53
Siewierz	18	9	9
Sławków	33	19	14
Wojkowice	52	46	6

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

Tabela nr 4. Zestawienie liczby wydanych kart „AS – Aktywnego Seniora” z podziałem na gminy Powiatu Będzińskiego w 2020 r.

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiet	mężczyzn
Wnioski o wydanie karty	150	105	45
w tym			
Będzin	87	60	27
Bobrowniki	8	6	2
Czeladź	6	4	2
Mierzęcice	1	1	0
Psary	7	5	2
Siewierz	6	4	2
Sławków	9	5	4
Wojkowice	26	20	6

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

Tabela nr 5. Zestawienie liczby wydanych kart „AS – Aktywnego Seniora” z podziałem na gminy Powiatu Będzińskiego w 2021 r.

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiet	mężczyzn
Wnioski o wydanie karty	48	30	18
w tym			
Będzin	31	19	12
Bobrowniki	2	1	1
Czeladź	3	2	1
Mierzęcice	6	5	1
Psary	2	1	1
Siewierz	1	1	0
Sławków	2	1	1
Wojkowice	1	0	1

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

Tabela nr 6. Zestawienie liczby wydanych kart „AS – Aktywnego Seniora” z podziałem na gminy Powiatu Będzińskiego w 2022 r.

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiet	mężczyzn
Wnioski o wydanie karty	71	42	29
w tym			
Będzin	52	30	22
Bobrowniki	4	2	2
Czeladź	0	0	0
Mierzęcice	4	4	0
Psary	3	1	2
Siewierz	3	2	1
Sławków	2	1	1
Wojkowice	3	2	1

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

Partnerzy Programu ujęci są w Katalogu ulg i zniżek do Karty „AS – Aktywnego Seniora”, który można pobrać w formie papierowej broszury w Wydziale Polityki Społecznej oraz w formie elektronicznej na stronie internetowej Powiatu Będzińskiego w zakładce „Aktywny Senior”. W okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 31 grudnia 2023 r. Powiat Będziński był stroną 41. porozumień z partnerami z terenu całego kraju. Zestawienie partnerów, którzy figurują w Katalogu ulg i zniżek do Karty AS – Aktywnego Seniora w 2023 r. przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7. Zestawienie partnerów, którzy figurują w Katalogu ulg i zniżek do Karty AS – Aktywnego Seniora w 2023 r. w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”.

Lp	Nazwa partnera	Miejscowość siedziby
1	Akademia Sztuki Kulinarnej ANMARK	Czeladź
2	Restauracja Staromiejska	Będzin
3	Restauracja & Grill Szafranowy Dwór	Czeladź
4	Restauracja „Fenix”	Przeczyce
5	Catering LIVINIO KOMPLEKSOWE USŁUGI CATERINGOWE	Dąbrowa Górnicza
6	Przedsiębiorstwo Uzdrowisko Ciechocinek S. A.	Ciechocinek
7	Dom Zdrowia Lila Medical Spa Sp. z o. o.	Ciechocinek
8	Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy POLANIKA	Chrusty
9	Hotel Milena	Milówka
10	Ośrodek Wypoczynkowy „Zakopiec”	Zakopane
11	Ośrodek Wypoczynkowy TRZY KORONY	Jastrzębia Góra
12	Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy „ONDRASZEK”	Ustroń
13	Uzdrowisko Wysowa S. A.	Wysowa-Zdrój
14	Arka Vitae S. A. Ośrodek Magnolia, Ośrodek Tulipan	Ustroń
15	Hotel Monttis	Sucha Beskidzka
16	VitaSUN Biuro Turystyczne	Będzin
17	ALFA TOUR Biuro Podróży Sp. j.	Poznań
18	Geisha Studio Stylizacji i Urody	Będzin
19	Salon Kosmetyczny WENUS	Psary
20	Powiatowe Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego	Będzin
21	Instytut Kreatywności i Biznesu	Tarnowskie Góry

22	Kancelaria Radcy Prawnego Paweł Wierzbicki	Sosnowiec
23	FIZJO-MED. Usługi Rehabilitacyjne Salon Medyczny	Czeladź
24	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PRIMUS”	Brudzowice
25	Zakład Optyczny Usługowo-Handlowy Łazarowicz Włodzimierz	Będzin
26	Śląskie Laboratoria Analityczne Sp. z o. o.	Będzin
27	Centrum Dietetyczne NATURHOUSE	Będzin
28	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Tarabuła-Dent	Będzin
29	Remat Med. Sp. z o. o.	Wojkowice
30	Serwis Samochodowy „Ancar” Marcin Dubiel	Będzin
31	CENTRUM OPAŁU BRODA-TRANS	Będzin
32	Zakład Produkcji Zniczy „ANDRUS”	Będzin
33	FOTO BORKOWSCY	Będzin
34	ERGO Marek Rokicki	Sosnowiec
35	AUTOGUTEK AUTO KOMIS MARIUSZ BINKOWSKI	Będzin
36	Z. H. U. OMAX Zegarmistrz Będzin	Będzin
37	Ośrodek Sportu i Rekreacji	Będzin
38	Millenium Centrum Sportu	Czeladź
39	Centrum Rekreacyjno-Sportowe GYM EL TORO	Sosnowiec
40	Kino „NOWOŚĆ”	Będzin
41	Teatr Dzieci Zagłębia	Będzin

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

IV. Realizacja działań w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”

1. Realizatorzy działań programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023 w 2023 r.:

- Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Wydział Promocji Powiatu Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Wydział Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Będzinie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie;
- Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie;
- Zespół Szkół Specjalnych w Czeladzi;

- I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie;
- II Liceum Ogólnokształcące im. S. Wyspiańskiego w Będzinie;
- III Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida w Będzinie;
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Wojkowicach;
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Będzinie;
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej;
- Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Będzinie;
- Komenda Powiatowa Policji w Będzinie;
- Powiatowa Państwowa Straż Pożarna w Będzinie;
- Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie;
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie;
- Teatr Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie;
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. Jana Pawła II w Siewierzu.

W roku 2023 realizacja Programu ukierunkowana była na zwiększenie aktywności społecznej seniorów. Aktywizacja osób starszych z terenu Powiatu Będzińskiego przejawiała się poprzez włączenie ich w działalność społeczną, integrację międzypokoleniową, powrót do czynnego życia w społeczności lokalnej oraz aktywność kulturową, co było realizowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo seniorom.

2. Zrealizowane w 2023 roku działania wpisujące się w program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”

2.1 Wsparcie przy tworzeniu zespołów pośrednictwa opiekunów/asystentów dla osób starszych i niepełnosprawnych lub niesamodzielnych (np. w ramach Agencji Usług Socjalnych działających przy MOPS lub tworzonych w ramach organizacji pozarządowych, wolontariatu).

W 2023 roku działalność **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie** wpisala się w główny cel programu „Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną, zawodowa oraz system opieki nad osobami starszymi” poprzez udzielenie dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych dla 15. osób powyżej 60. roku życia, które przystosowały mieszkania do swoich potrzeb.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się dofinansowanie uzyskało 21 osób powyżej 60. roku życia do zakupu laptopów, telefonów komórkowych, lupy elektronicznej, radiomagnetofonów, czytników.

W ramach likwidacji barier technicznych dofinansowanie uzyskało 37 osób powyżej 60. roku życia, co umożliwiło zakup schodolazów, łóżek rehabilitacyjnych, przenośnych koncentratorów tlenu, podnośników transportowo-kąpielowych, przystosowania samochodu, uchwytów i krzeseł kąpielowych.

Należy nadmienić również, że w roku 2023 **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** w Będzinie dofinansowało organizacje pozarządowe działające w obszarze sportu, kultury, rekreacji i turystyki na rzecz osób niepełnosprawnych, w których szeregach są osoby powyżej 60. roku życia.

Tabela nr 8. Dofinansowanie udzielone przez PCPR w 2023 roku

Lp.	Nazwa organizacji	Przedmiot dofinansowania	Kwota dofinansowania
1.	Będzińskie Stowarzyszenie Amazonek	Wycieczka do Polańczyka	6.000,00 zł
2.	Będzińskie Stowarzyszenie Amazonek	Spotkanie opłatkowe	1.000,00 zł
3.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Będzinie	Wycieczka do Wrocławia	12.000,00 zł
4.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Będzinie	Wycieczka do Warszawy	15.000,00 zł
5.	Polski Związek Niewidomych w Będzinie	Wycieczka do Ustronia Morskiego	25.152,00 zł
6.	Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Familia”	Wycieczka do Łodzi	8.000,00 zł
7.	Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Familia”	Spotkanie opłatkowe	3.000,00 zł

8.	Polski Związek Niewidomych w Czeladzi	Wycieczka do Kamień Śląski, Krapkowice	8.980,59 zł
9.	Polski Związek Niewidomych w Czeladzi	Spotkanie „Biała Laska”	1.680,00 zł
10.	Polski Związek Niewidomych w Czeladzi	Spotkanie „40-lecie Koła”	2.000,00 zł
11.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Siewierzu	Spotkanie w MOK w Zawierciu	2.500,00 zł
12.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Siewierzu	Wycieczka do Wisły	7.680,00 zł
13.	Czeladzkie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Upośledzeniem Psychoruchowym	Wycieczka w Góry Świętokrzyskie i okolice	12.000,00 zł
14.	Czeladzkie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Upośledzeniem Psychoruchowym	Spotkanie opłatkowe	3.000,00 zł
15.	Polski Związek Głuchych w Będzinie	Wycieczka do Torunia, Ciechocinka	9.220,00 zł
RAZEM			117.212,59 zł

Źródło: Statystyka Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie.

2.2 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ukierunkowana na pomoc osobom starszym ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 50+, powrót na rynek pracy w charakterze np. wykwalifikowanego opiekuna osoby starszej.

W roku 2023 **Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie** realizował jeden z celów głównych Programu „Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną, zawodową oraz system opieki nad osobami starszymi” poprzez realizację celu szczegółowego „Wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób w wieku 50+ poprzez niwelowanie problemu ageizmu, czyli dyskryminacji ze względu na wiek”.

Pośród działań podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w 2023 roku wymienić należy:

- w okresie sprawozdawczym z porady indywidualnej skorzystały 32. osoby powyżej 50. roku życia, z porady grupowej 70 osób, z grupowych spotkań informacyjnych 150 osób;
- w okresie od stycznia do końca grudnia 2023 roku z tytułu podjęcia zatrudnienia z ewidencji osób bezrobotnych wyłączono 367 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia, które stanowiły 15,9% wszystkich wyłączeń z ww. powodu w roku ubiegłym (w 2023 r. liczba bezrobotnych wyłączonych z tytułu podjęcia pracy ogółem to 2302. osoby);
- w 2023 roku w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50. rok życia zatrudnienie podjęło 6 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia;
- w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. 13 osób powyżej 50. roku życia podjęło zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych;
- w 2023 r. 4 osoby powyżej 50. roku życia podjęły zatrudnienie w ramach robót publicznych;
- w 2023 roku 3 osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia rozpoczęły udział w szkoleniach;
- w okresie sprawozdawczym środki na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej przyznano 9. osobom bezrobotnym powyżej 50. roku życia;
- w 2023 r. 8 osób powyżej 50. roku życia podjęło zatrudnienie w ramach refundacji kosztów zatrudnienia;
- w 2023 r. 28 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia rozpoczęło udział w stażach;
- w okresie sprawozdawczym 47 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia podjęło zatrudnienie w pracach społecznie użytecznych;
- na dzień 31 grudnia 2023 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Będzinie zarejestrowanych było 699 osób powyżej 50. roku życia, w tym 236 kobiet (33,8%), z czego 130 osób (18,6%) z prawem do zasiłku. W porównaniu z rokiem 2022 liczba osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia zmniejszyła się o 119 osób, tj. o 14,5%.

Tabela nr 9. Osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia

WEDŁUG STANU	Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia			
	ogółem		w tym z prawem do zasiłku	
	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
31.12.2022 r.	818	256	108	53
31.12.2023 r.	699	236	130	65

Źródło: Statystyka Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie.

Ponadto I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie w ramach celu szczegółowego „Wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób w wieku 50+ poprzez niwelowanie problemu ageizmu, czyli dyskryminacji ze względu na wiek” w 2023 r. zatrudniło 6 osób w wieku emerytalnym.

2.3 Wsparcie przy tworzeniu przez środowiska lokalne wolontariatów międzypokoleniowych bądź nawiązanie bliższej współpracy z już istniejącymi.

W roku sprawozdawczym **Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie** w ramach realizacji ww. działania:

- organizował pomoc psychologiczno-terapeutyczną w zakresie m. in. konfliktów rodzinnych, problemów emocjonalnych, wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczych – odbyło się 98 konsultacji dla 29. seniorów;
- organizował poradnictwo wychowawcze seniorom (dziadkom) pełniącym funkcję rodzin zastępczych spokrewnionych – odbyło się 149 konsultacji dla 11. seniorów;
- 20. podopiecznych filii OWDiR w Czeladzi w ramach obchodów Dnia Babci i Dnia Dziadka przygotowało i przekazało laurki oraz upominki dla pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej „Senior” w Czeladzi;
- 20. wychowanków filii OWDiR w Czeladzi z okazji Świąt Wielkanocnych przygotowało i przekazało własnoręcznie wykonane kartki z życzeniami i pisanki dla pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej „Senior” w Czeladzi;
- 20. wychowanków filii OWDiR w Czeladzi z okazji Świąt Bożego Narodzenia przygotowało i przekazało własnoręcznie wykonane kartki z życzeniami i bombki choinkowe dla pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej „Senior” w Czeladzi;

- 7. podopiecznych filii OWDiR w Sławkowie z okazji Walentynek przekazało własnoręcznie wykonane kartki walentynkowe z życzeniami podopiecznym Domu „Senior-Wigor” w Sławkowie;
- 10. podopiecznych filii OWDiR w Sławkowie w ramach obchodów Dnia Babci i Dziadka wykonało i przekazało laurki podopiecznym Domu „Senior-Wigor” w Sławkowie;
- 13. podopiecznych filii OWDiR w Siewierzu w ramach obchodów Dnia Babci i Dnia Dziadka wykonało i przekazało kartki z życzeniami i upominki dla seniorów należących do Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Siewierzu, Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Siewierzu;
- 13. podopiecznych filii OWDiR w Siewierzu z okazji Świąt Wielkanocnych wykonało i przekazało kartki świąteczne z życzeniami dla seniorów należących do Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Siewierzu, Uniwersytetowi Trzeciego Wieku w Siewierzu;
- 13. podopiecznych filii OWDiR w Siewierzu z okazji Świąt Bożego Narodzenia wykonało i przekazało kartki świąteczne z życzeniami dla seniorów należących do Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Siewierzu, Uniwersytetowi Trzeciego Wieku w Siewierzu;
- 15. wychowanków OWDiR w Będzinie z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka przekazało własnoręcznie wykonane kartki z życzeniami dla dziadków wychowanków Ośrodka.
- 13. podopiecznych OWDiR w Będzinie z okazji Ogólnopolskiego Dnia Seniora przekazało własnoręcznie wykonane kartki świąteczne z życzeniami dla lokalnych klubów seniora;
- 15. podopiecznych OWDiR w Będzinie z okazji Ogólnopolskiego Dnia Seniora przekazało drobne upominki gipsowe dla lokalnych klubów seniora;
- 13. podopiecznych OWDiR w Będzinie wykonało i przekazało na Spotkaniu wigilijnym dla osób starszych i samotnych 150 szt. mikołajkowych czapeczek w formie upominku.

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Wojkowicach w 2023 r. realizował program „Aktywny Senior” poprzez następujące działania:

- udział w zbiórce środków finansowych na rzecz będzińskiego Hospicjum organizowanej w dniu 31 marca 2023 przez Centrum Wolontariatu w ZSOiT w Wojkowicach. 25. wolontariuszy wspólnie z seniorami z organizacji senioralnych działających na terenie miasta Wojkowie, tj. Klub Senior+ oraz Stowarzyszenie Aktywny Wojkowicki Senior zorganizowali zbiórkę środków finansowych na rzecz osób chorych będących pod opieką

hospicjum, w ramach cyklicznej akcji charytatywnej „Hospicjum to też życie”. Akcja miała na celu utrwalanie dobrych kontaktów/relacji pomiędzy szkołą, Centrum Wolontariatu a organizacjami senioralnymi, integracje międzypokoleniową oraz wsparcie wolontariuszy Centrum Wolontariatu;

- Festiwal biegowy „Zabiegany Powiat 2023” – w czerwcu 2023 r. uczniowie ZSOiT w Wojkowicach w ramach wolontariatu pomagali przy organizacji i zabezpieczeniu imprezy sportowej – kolejnej edycji festiwalu biegowego „Zabiegany Powiat” wspólnie z członkami stowarzyszenia Aktywny Wojkowicki Senior;
- „Zaprojektuj Karierę w Polsce” – projekt organizowany przez Fundację Rozwoju Kompetencji „Nowe Możliwości” w ramach lokalnego partnerstwa LPPAFW. 22 września 2023 r. uczniowie klas o ukierunkowaniu pedagogiczno-psychologicznym wspólnie ze stowarzyszeniem Aktywny Wojkowicki Senior włączyli się w inicjatywę organizacji lokalnego przedsięwzięcia skierowanego do społeczności ukraińskiej i mieszkańców miasta Wojkowice. Celem spotkania było wsparcie mieszkańców Wojkowic w aktywizacji zawodowej i poruszaniu się po współczesnym rynku pracy. W ramach spotkania odbyły się giełda ofert pracy, panel dyskusyjny oraz przygotowany przez uczniów i seniorów pokaz mody;
- zbiórka żywności „TAK! Pomagam” – wolontariusze Centrum Wolontariatu działającego w ZSOiT w Wojkowicach zorganizowali i przeprowadzili ogólnopolską zbiórkę w dniach 8-9 grudnia 2023 r. żywności na rzecz potrzebujących mieszkańców miasta. Do przeprowadzenia akcji zaproszeni zostali również seniorzy aktywnie działający w klubie Senior+, którzy wspólnie z wolontariuszami zbierali produkty w sklepie Biedronka. Z pozyskanych produktów przygotowano paczki żywnościowe dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Wojkowic;
- świąteczne kolędowanie – 17 grudnia 2023 r. uczniowie ZSOiT w Wojkowicach wzięli udział w świątecznym spotkaniu pokoleń połączonym z wieczorem kolęd i pastorałek. Uczniowie – przyszli architekci krajobrazu oraz członkowie TPLO przygotowali świąteczne stroiki, które wprowadziły wszystkich w nastrój zbliżających się świąt;
- Polsko-Ukraińskie spotkanie świąteczne – zorganizowane w dniu 19 grudnia 2023 r. wspólnie z Fundacją Rozwoju Kompetencji „Nowe Możliwości”. Uczniowie klas o ukierunkowaniu psychologiczno-pedagogicznym wspólnie z grupą seniorów z Aktywny Wojkowicki Senior uczestniczyli w świątecznym spotkaniu integrującym rodziny polskie i ukraińskie, mieszkające w Wojkowicach. Spotkanie zorganizowano w ramach lokalnego partnerstwa, którego liderem jest Fundacja Rozwoju Kompetencji „Nowe Możliwości”.

Było spotkanie z Mikołajem, cudowne prezenty kolorowe choinki oraz przygotowane i przeprowadzone przez uczniów, przyszłych pedagogów i psychologów. W spotkaniu odbyły się również zajęcia dla najmłodszych: malowanie bombek, przygotowanie ozdób choinkowych, łańcuchów i gwiazdek. Celem wydarzenia było wsparcie społeczności ukraińskiej oraz integracja międzypokoleniowa.

I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie w 2023 r. w ramach tworzenia warunków dla integracji wewnątrz i międzypokoleniowej osób starszych przy wykorzystaniu istniejących zasobów infrastruktury społecznej realizowało:

- Dzień Edukacji Narodowej – w dniu 13 października 2023 r. odbyło się spotkanie w Galerii Tichauera w Zabrze połączone z zajęciami plastycznymi, co miało na celu integrację emerytowanych pracowników szkoły z gronem pedagogicznym i pracownikami administracji. Uczestniczyło 2. emerytowanych pracowników szkoły;
- spotkanie absolwentów Roku Maturalnego 1972 – w dniu 25 listopada 2023 r. miało miejsce spotkanie absolwentów w szkole, gdzie mogli powspominać lata szkolne. Celem było zacieśnianie więzi ze szkołą. Uczestniczyło 8. absolwentów;
- III Powiatowy Konkurs Samorządowy dla Seniorów – w dniu 18 grudnia 2023 r. emerytowany pracownik uczestniczył w konkursie, pogłębiając i upowszechniając wiedzę na temat Powiatu Będzińskiego. Zajął I miejsce;
- organizacja spotkania wigilijnego dla emerytowanych nauczycieli I Liceum Ogólnokształcącego w Będzinie. W spotkaniu wzięło udział 4. seniorów.

II Liceum Ogólnokształcące im. S. Wyspiańskiego w Będzinie w 2023 r. w ramach realizacji programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” podjęto następujące akcje i działania:

- udział w akcjach „Zabiegany Powiat”, „Bieg Trzech Zamków”, w ramach promocji zdrowego stylu życia, aktywności oraz integracji międzypokoleniowych. Łącznie wzięło udział 30 uczniów.
- Debata „Porozmawiajmy o bezpieczeństwie na drodze” – udział w akcji celem upowszechniania edukacji obywatelskiej, łamaniu prawa i zaniedbaniom wobec osób starszych. Uczestniczyło 20 uczniów.
- Światowy Dzień Choroby Alzheimera – 21 września 2023 r. odbyły się zajęcia w klasach, gdzie rozpowszechniano informację na temat chorób wieku starczego, tolerancji, życzliwości oraz udzielania wsparcia osobom potrzebującym. Akcja objęła 400 uczniów.

III Liceum Ogólnokształcące im. C. K. Norwida w Będzinie w 2023 r. w ramach realizacji programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” podjęło następujące działania:

- Akcja „Kartka dla Seniora” – uczniowie III Liceum Ogólnokształcącego w Będzinie własnoręcznie wykonali i przesłali kartki z życzeniami świątecznymi dla podopiecznych okolicznych domów pomocy społecznej oraz dla Centrum Opieki Długoterminowej „Joanna” w Mierzęcicach;
- nauczyciele III Liceum Ogólnokształcące im. C. K. Norwida w Będzinie podczas zajęć wychowawczych zachęcali i uwrażliwiali uczniów na potrzeby osób starszych w zakresie pomocy sąsiedzkiej oraz angażowania się w aktywności charytatywne, szczególnie w okresach przedświątecznych z uwzględnieniem zaleceń Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej tak, by nie narażać zdrowia seniorów oraz własnego stosując się do podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny;
- uczniowie klasy 2b – klasy psychologicznej z inicjatywy Samorządu Uczniowskiego III LO zebrali środki i przygotowali paczkę dla chorego, samotnego podopiecznego Domu Pomocy Społecznej w Jaworznie, by przed świętami sprawić mu radość;
- dyrekcja i nauczyciele szkoły promowali i zapraszali seniorów przez cały rok sprawozdawczy do brania udziału w organizowanych przez liceum spotkaniach i uroczystych akademiach.

Zespół Szkół Specjalnych w Czeladzi realizował program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” w roku 2023 poprzez:

- przygotowanie i przekazanie przez uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Czeladzi kartek z życzeniami i słodkich upominków pensjonariuszom Domu Opieki „Senior” w Czeladzi z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka w dniu 12 stycznia 2023 r.;
- przygotowanie i przekazanie przez uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Czeladzi kartek z życzeniami pensjonariuszom Domu Opieki „Senior” w Czeladzi z okazji Świąt Wielkanocnych w dniu 5 kwietnia 2023 r.;
- zaprezentowanie przez uczniów wraz z nauczycielami przedstawienia w dniu 31 maja 2023 r. teatru Kamishibai na podstawie bajki Juliana Tuwima „Pan Maluśkiewicz i wieloryb”, a po przedstawieniu wspólnie z seniorami wykonali ilustracje do wiersza Wandy Chotomskiej „Senior”;

- przygotowanie i przekazanie przez uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Czeladzi kartek z życzeniami oraz świątecznych stroików pensjonariuszom Domu Pomocy Społecznej „Senior” w Czeladzi z okazji Świąt Bożego Narodzenia w dniu 20 grudnia 2023 r.;
- zorganizowanie z okazji Dnia Ziemi Rodzinnego Marszu Nordic Walking w dniu 22 kwietnia 2023 r. z udziałem zaproszonych rodziców i dziadków uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Czeladzi;
- 3 czerwca 2023 r. piknik rodzinny na terenie ZSS w Czeladzi z zaproszonymi rodzicami i dziadkami uczniów szkoły, podczas którego dużą atrakcją były gry zespołowe, zawody sportowe oraz prezentacja przedstawienia teatralnego „Kot w butach”.

Uczniowie **Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Będzinie** 25 października 2023 r. gościli w swoich pracowniach przy ul. Promyka 26 podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu „Bądź z Nami”. Uczennice klas w zawodzie technik usług fryzjerskich wykonały seniorom zabiegi pielęgnacyjne włosów, a grupy w zawodach technik żywienia i usług gastronomicznych przygotowały dla seniorów słodki poczęstunek.

Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Będzinie w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” w 2023 r. przygotował:

- „Koncert utworów Agnieszki Osieckiej” w dniu 13 marca 2023 r. w którym uczestniczyło 80. seniorów;
- Koncert słowno-muzyczny z okazji „Obchodów Dnia Niepodległości” w dniu 10 listopada 2023 r. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 70. seniorów;
- Koncert Kolęd dla 80. seniorów w wykonaniu koła muzycznego PMDK, który odbył się w dniu 14 grudnia 2023 r.

1 senior uczestniczył w spektaklu „Pippi pończoszka” w **Teatrze Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie** w ramach Karty AS-Aktywny Senior.

Miejska i Powiatowa Biblioteka w Będzinie w 2023 r. realizowała cel Programu poprzez działania:

- Klub Szalonych Rękodzielniczek – w okresie od stycznia do października 2023 r. raz w miesiącu w siedzibie biblioteki prowadzone były warsztaty z rękodzieła (szydełkowanie, frywolitka, druty itp.). W zajęciach wzięło udział 20. seniorów;

- literackie spotkania dla dorosłych – w 2023 r. w ramach ogólnopolskiej sieci Dyskusyjnych Klubów Książki w siedzibie Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Będzinie Filia nr 3 Dworzec odbyło się 11. spotkań, na których seniorzy dyskutowali o literaturze i książkach polecanych przez moderatora. Uczestnictwo w spotkaniach jest związane z zapisaniem się do klubu, których sieć na terenie całego kraju powstała w ramach projektu Instytutu Książki. Wzięło w nich udział 142. Seniorów;
- Poznajmy się przy filiżance herbaty – projekt wprowadzony w 2023 r. celem zaznajamiania ludzi z kulturą regionu, pasjami oraz potrzeby odkrywania nowych pasji np. czytelniczych, rękodzieło. W Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Będzinie Filia nr 9 Podłósie odbyło się cyklicznie raz w miesiącu 7 spotkań. W projekcie wzięło udział 26 osób.
- przez cały rok 2023 w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece w Będzinie Filia nr 1 Ksawera odbywały się spotkania członków Będzińskiego Klubu Aktywnego Seniora, którzy dzięki temu mogli dzielić się między sobą zdobytym doświadczeniem życiowym, samorealizować się i aktywnie spędzić czas. Ogółem klubowicze złożyli 1958 wizyt.

2.4 Udzielanie wsparcia w ich działalności lokalnym Klubom Seniora, Centrum Aktywności Seniora, Dziennemu Domowi Pomocy Społecznej, Klubom Integracyjnym

Wydział Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Starostwa Powiatowego w Będzinie realizował ww. cel Programu poprzez przyznanie:

- w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej zgodnie z Uchwałą Nr 32/23 Zarządu Powiatu Będzińskiego z dnia 14 marca 2023 r.:
 - Stowarzyszeniu Rogo Senior z siedzibą przy ul. Kościuszki 56, 42-582 Rogoźnik na zadanie „Aktywni na maxa”. Kwota dotacji wynosiła 1.500,00 zł. Zadanie objęło seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego, którzy wzięli udział w biegach i marszach sportowych oraz w zajęciach gimnastyki i nordic walking. Zaplanowane było 6 wydarzeń sportowych i 10 treningów;
 - Okręgowi PZW w Katowicach Koło PZW nr 85 KWK Paryż z siedzibą przy ul. Żwirki i Wigury 5, 42-500 Będzin za zadanie „Upowszechnianie sportu wędkarskiego poprzez organizowanie zawodów wędkarskich”. Kwota dotacji wynosiła 2.500.00 zł. Cztery zawody wędkarskie zorganizowane zostały w maju i czerwcu 2023 r.;

- Siemońskiemu Stowarzyszeniu Emerytów, Rencistów i Inwalidów SIEMA z siedzibą przy ul. 1 Maja 3, 42-595 Siemonia kwota 1.500.00 zł dotacji za zadanie skierowane do seniorów Powiatu Będzińskiego oraz ich wnuków. Celem projektu było propagowanie aktywności ruchowej, aktywnego spędzania wolnego czasu, upowszechniania kultury fizycznej wśród seniorów i młodzieży. W ramach zadania zaplanowano wykłady na temat edukacji sportowej, zajęcia sportowe oraz Festyn Sportowy, które odbyły się w Siemoni i Sączowie.
- w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego zgodnie z Uchwałą Nr 31/23 Zarządu Powiatu Będzińskiego z dnia 14 marca 2023 r:
 - na zadanie „Spotkanie międzypokoleniowe sympatyków K.S. Zagłębianka z okazji Jubileuszu 35-lecia pierwszego tytułu Mistrza Polski K.S. Zagłębianka w piłce nożnej kobiet” dla Stowarzyszenia Klub Sportowy Zagłębianka z siedzibą przy ul. 11 Listopada 2, 42-500 Będzin dotacji w kwocie 3.600.00 zł. Celem międzypokoleniowego spotkania, zorganizowanego 24 czerwca 2023 r. było uhonorowanie Mistrzyń Polski z Ksawery oraz integracja społeczności dzielnicy, miasta i powiatu. W uroczystości wzięli udział piłkarki, reprezentantki Polski, byli trenerzy, zawodnicy, działacze klubu oraz członkowie stowarzyszenia;
 - Towarzystwu Muzycznemu Śląskich Kameralistów z siedzibą przy ul. Chrzanowskiego 2/26, 41-902 Bytom na zadanie „Muzyka na wagę” dotacji w kwocie 1.870.00 zł. W dniu 29 lipca 2023 r. przy Pałacu Mieroszewskich w Będzinie odbył się koncert z udziałem Kwintetu Śląskich Kameralistów;
 - Towarzystwu Przyjaciół Będzina z siedzibą przy pl. prof. W. Wójcika 1, 42-500 Będzin na zadanie XVII Koncert „Dziękuję Ci Mamo!” dotacji w kwocie 1.500.00 zł. W dniu 22 maja 2023 r. w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Będzinie odbył się koncert „Dziękuję Ci Mamo”;
- w ramach realizowanych w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie działaniach:
 - Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Będzinie przy ul. Małachowskiego 43 zorganizował w dniach 17 listopada i 24 listopada 2023 r. w Miejskim Ośrodku Kultury w Wojkowicach zadanie „Sportowa integracja seniorów

drogą do zdrowia i sprawności” W ramach zadania zorganizowane zostały treningi nordic walking wraz z wykładem rehabilitanta, terenowe rozgrywki sportowe, instruktaż gry planszowej Rummikub oraz poczęstunek. Wzięło w nim udział 50 seniorów.

Akcje profilaktyki i promocji zdrowia dotyczące seniorów realizowane w 2023 r. w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla seniorów na lata 2019-2023”:

- **Wydział Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Starostwa Powiatowego w Będzinie**
23 września 2023 r. w związku z obchodzonymi w Polsce „Dniem Walki z Chorobą Alzheimera” oraz „Dniem Zapobiegania Chorobie Alzheimera” na terenie Szkoły Podstawowej Nr 1 w Siewierzu podczas imprezy „Senioralia – Sport i zdrowie” zorganizował akcje bezpłatnych badań oraz konsultacji specjalistycznych, w trakcie której uczestnicy mieli możliwość wykonania przesiewowych badań. Neurolog omawiał wyniki testów oraz udzielał informacji o dalszej profilaktyce. Seniorzy mieli możliwość odbycia konsultacji z psychologiem, a także wykonania badań okulistycznych, dermatologicznych, badania słuchu oraz podstawowych badań profilaktycznych, takich jak: badanie EKG, pomiar ciśnienia tętniczego krwi, poziomu glukozy we krwi, badanie spirometryczne oraz analizę składu ciała.
- „Biała sobota w Powiecie Będzińskim” – wydarzenie, które odbyło się 30 września 2023 r. na terenie Starostwa przy ul. Sączewskiego 6 dało możliwość skorzystania z szerokiej palety badań profilaktycznych oraz konsultacji specjalistycznych:
 - badanie densytometryczne dotyczące osteoporozy, w którym udział wzięło 65. seniorów;
 - ultrasonograficzne badanie Dopplera, w którym udział wzięło 71. seniorów;
 - badanie wzroku, podczas którego przebadano 76. seniorów;
 - przesiewowe badanie słuchu połączone z videootoskopiają przewodu słuchowego, na które zgłosiło się 23 seniorów;
 - pomiar glukozy we krwi wykonany przez członków Polskiego Towarzystwa Diabetyków, któremu poddało się 94 seniorów;
 - badanie EKG, konsultowane z lekarzem chorób wewnętrznych. W badaniu udział wzięło 40 seniorów;
 - konsultacje z psychodietetykiem, podczas których wykonywana była analiza składu masy ciała, analiza wyniku i dalszego postępowania. Z tej możliwości skorzystało 16. seniorów.

- **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej** w 2023 r. w ramach działań dla seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego realizował:
 - program „Europejski Kodeks Walki z Rakiem”, który zachęcał do badań profilaktycznych z zakresu nowotworów;
 - akcję „Dzień wiedzy o Antybiotykach”, mającą na celu podniesienie świadomości na temat pojawiającego się zjawiska oporności na antybiotyki;
 - akcję „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” w tym profilaktykę chorób zakaźnych ze szczególnym uwzględnieniem wirusa grypy. Celem akcji była promocja szczepień ochronnych wśród seniorów;
 - profilaktyka zatruc grzybami;
 - profilaktyka chorób odkleszczowych.

Prowadzone działania promocyjne i edukacyjne odbywały się podczas festynów zdrowia i miejskich akcji letnich organizowanych przez urzędy miast w Będzinie i w Czeladzi, gdzie uczestnicy mogli uzyskać w przygotowanych punktach Promocji Zdrowia najważniejsze informacje. Spotkania odbyły się w okresie od początku sierpnia do końca listopada 2023 r. w parku Syberka, na placu przy Urzędzie Miejskim w Będzinie, na Rynku Głównym w Czeladzi, na Senioraliach „Czechownia” w Czeladzi oraz na „Olimpiadzie Seniorów” w MOSiR w Czeladzi. W spotkaniach wzięło udział łącznie 1085 osób.

Wydarzenia kulturalne, artystyczne, integracyjne kierowane do seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego wpisujące się w realizację celów Programu:

- **Wydział Promocji Powiatu** w styczniu 2023 r. z okazji Dnia Babci i Dziadka przygotował kubeczki z logo Powiatu Będzińskiego, które zostały wręczone seniorkom i seniorom podczas projekcji filmu „Młody Winetou” w kinie Nowość w Będzinie. Wydarzenie to miało na celu integrację seniorów mieszkających na terenie Powiatu Będzińskiego, wzięło w nim udział 200 osób;
- **Wydział Promocji Powiatu** przygotował w marcu 2023 r. z okazji Dnia Kobiet słodkie upominki, które zostały wręczone seniorkom podczas projekcji filmu „Miłość po angielsku” w Kinie Nowość w Będzinie, podczas spektaklu teatralnego ”Ballady i Romanse” w Teatrze Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie oraz podczas koncertu utworów Agnieszki Osieckiej które wykonali uczestnicy zajęć PMDK-u w Będzinie. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 600 osób;

- **Wydział Polityki Społecznej i Wydział Promocji Powiatu** w marcu 2023 r. wysłały do seniorów, którzy wyrobili Kartę AS – Aktywnego Seniora w roku 2022 i 2023 kartki z życzeniami z okazji Świąt Wielkanocnych, w sumie ok. 100 kartek;
- **Wydział Promocji Powiatu** wsparł spotkania wielkanocne poprzez upowszechnianie informacji dotyczących wydarzeń: spotkania kulturalne integrujące seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego m.in. seniorów z Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów z Czeladzi, podopiecznych z Centrum Usług Senioralnych w Będzinie na stronie internetowej, w mediach społecznościowych oraz w gazecie Powiatowa Press;
- **Wydział Polityki Społecznej** w dniu 12 kwietnia 2023 r zorganizował dla seniorów Powiatu Będzińskiego wycieczkę autokarem do Galerii Sztuki Współczesnej Elektrownia oraz do Palmiarni w Gliwicach, gdzie zwiedzających oprowadzał przewodnik. Seniorzy mieli zapewniony obiad oraz przekąskę w postaci pączka. W wycieczce udział wzięło 23 seniorów;
- **Wydział Promocji Powiatu** zorganizował pięć biegów pod nazwą „Zabiegany Powiat”, które odbyły się w okresie od kwietnia do listopada w Wojkowicach, Bobrownikach, Mierzęcicach, Psarach i Czeladzi. W sportowym wydarzeniu Wydział zagwarantował ciepły posiłek dla uczestników, obsługę fotograficzną, koszulki i gadżety. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 300 osób w każdym biegu;
- **Wydział Polityki Społecznej** w dniu 22 maja 2023 r organizował dla seniorów z gminy Psary Senioriadę w Leśniczówce w Sarnowie przy grillu i muzyce na żywo. Wydarzenie było na 110 osób;
- W dniu 24 maja 2023 r. **Wydział Polityki Społecznej** zorganizował w restauracji Anmark w Czeladzi „II Majówkowy Bal Seniora”. Podczas wydarzenia seniorzy mieli zagwarantowane zimne i gorące przekąski, a także gorącą atmosferę i świetną zabawę na parkiecie przy akompaniamencie muzyki granej na żywo. Bal był doskonałą okazją do spotkania i integracji seniorów. **Wydział Promocji Powiatu** wsparł wydarzenie poprzez zagwarantowanie obsługi fotograficznej. W imprezie wzięło udział 100 seniorów;
- **Wydział Promocji Powiatu** z okazji Dnia Matki przygotował upominki, które zostały wręczone Klubom Seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego podczas koncertu Aleksandra Martineza w Teatrze Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie. W wydarzeniu wzięło udział 200 seniorów;
- **Wydział Polityki Społecznej** w dniu 15 czerwca 2023 r. zorganizował dla seniorów z gminy Siewierz Senioriadę w Leśniczówce Nadleśnictwa Siewierz. Seniorzy mogli liczyć na dobrą zabawę przy muzyce na żywo. Mieli zapewniony gorący posiłek

oraz kielbaski z grilla. **Wydział Promocji Powiatu** wsparł wydarzenie poprzez zagwarantowanie obsługi fotograficznej. W imprezie wzięło udział 110 osób;

- **Wydział Promocji Powiatu** w dniu 21 czerwca 2023 r. zorganizował galę rozdania Nagród Starosty Będzińskiego, która odbyła się w Teatrze Dzieci Zagłębia w Będzinie. Kilkoro z laureatów reprezentowało społeczność seniorów w naszym regionie i otrzymało nagrodę za zasługi wniesione na rzecz tej właśnie grupy społecznej. Wydział zapewnił promocję wydarzenia poprzez zaprojektowanie oraz rozpowszechnienie zaproszenia oraz opublikował relację z wydarzenia w gazecie Powiatowa Press. Inicjatywa miała zagwarantowany słodki poczęstunek oraz obsługę fotograficzną. W wydarzeniu wzięło udział 60 seniorów;
- **Wydział Promocji Powiatu** zorganizował trzy biegi pod nazwą „Bieg Trzech Zamków”, które odbyły się w od czerwcu, wrześniu, październiku w Siewierzu, Sławkowie i Będzinie. W sportowym wydarzeniu Wydział zagwarantował ciepły posiłek dla uczestników, obsługę fotograficzną, koszulki, gadżety oraz medale i puchary. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 300 osób w każdym biegu;
- 13 września 2023 r. **Wydział Polityki Społecznej** zorganizował wycieczkę autokarem do Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu. W wyjeździe uczestniczyli seniorzy Powiatu Będzińskiego, Starosta Będziński Sebastian Szaleniec, Członkowie Zarządu Powiatu Będzińskiego: Halina Mentel i Adam Szydłowski, Sekretarz Powiatu Agata Fazan. Zwiedzających oprowadzało dwóch przewodników którzy przybliżyli historię obozu koncentracyjnego Auschwitz oraz Auschwitz-Birkenau, nierozzerwalnie związanego z przejmującą tragedią Holocaustu. Wyjazd edukacyjny został zorganizowany z okazji 80. rocznicy likwidacji getta w Będzinie. Zwiedzający mieli zapewniony obiad, uczestniczyło 50 seniorów;
- **Wydział Promocji Powiatu** zorganizował Powiatowy Bieg Rodzinny, który odbył się w Lesie Grodzieckim w Będzinie. W sportowym wydarzeniu wydział zagwarantował wiele atrakcji jak Dinozaura T-rexa, dmuchańce, stoiska profilaktyczne, a także ciepły posiłek dla uczestników, obsługę fotograficzną, koszulki, gadżety, puchary i medale. W wydarzeniu wzięło udział 700 osób;
- **Wydział Promocji Powiatu** we wrześniu wsparł organizację akcji Powiatowego Dnia Zdrowia poprzez zagwarantowanie obsługi fotograficznej oraz słodkiego poczęstunku. W wydarzeniu wzięło udział 100 osób;

- 2 października 2023 r. **Wydział Polityki Społecznej** zorganizował z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych projekcję filmu „Ojciec” z A. Hopkinsem w Kinie „Nowość” w Będzinie, w którym wzięło udział 204. seniorów;
- **Wydział Polityki Społecznej** zorganizował w dniu 5 października 2023 r. dla seniorów Powiatu Będzińskiego wycieczkę do Sanktuarium Matki Boskiej Leśniowskiej w Leśniowie oraz do Złotego Potoku. Wydział zapewnił transport i słodką przekąskę w postaci pączka dla 40 seniorów;
- **Wydział Polityki Społecznej** w dniu 11 października 2023 r. w 25. rocznicę wyborów do Rady Powiatu Będzińskiego ogłosił „III Powiatowy Konkurs Samorządowy dla Seniorów”. Celem Konkursu było zachęcenie osób starszych do pogłębiania i upowszechniania wiedzy na temat Powiatu Będzińskiego oraz do kształtowania postaw społeczeństwa obywatelskiego i zasad funkcjonowania w samorządzie terytorialnym. Na stronie internetowej Powiatu dostępny był formularz zawierający pytania z wiedzy o Powiecie Będzińskim. W grudniu Konkurs został rozstrzygnięty i po zapoznaniu się z wszystkimi arkuszami odpowiedzi komisja konkursowa podjęła decyzję, by przyznać:

I miejsce – p. Bożenie Morawskiej – Nagły z Będzina

II miejsce – p. Annie Jaworeckiej z Wojkowic

III miejsce – Elżbiecie Olszówce z Bobrownik.

18 grudnia 2023 r. w Starostwie Powiatowym w Będzinie odbyło się uroczyste wręczenie nagród w „III Powiatowym Konkursie Samorządowym dla Seniorów”. Zwycięzcy otrzymali nagrody rzeczowe w postaci Bonów Podarunkowych o łącznej wartości 1500,00 zł, a pozostali uczestnicy Konkursu odebrali pamiątkowe dyplomy oraz gadżety powiatowe. W konkursie wzięło udział 20. seniorów;

- **Wydział Polityki Społecznej** w dniu 18 października 2023 r. zorganizował w Restauracji Fenix w Przeczycach V Powiatowy Piknik Integracyjny dla seniorów Powiatu Będzińskiego. Seniorzy mieli zapewniony gorący poczęstunek, muzykę na żywo. Dodatkową atrakcją była fotobudka, w której każdy uczestnik mógł zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie. W wydarzeniu uczestniczyło 100. seniorów;
- **Wydział Promocji Powiatu** wspólnie z **Wydziałem Polityki Społecznej** zorganizował 20 grudnia 2023 r. spotkanie opłatkowe w Starostwie Powiatowym z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia dla uczestników IV Powiatowego Kursu Tańca

Seniora. Seniorzy mieli okazję złożyć sobie życzenia świąteczne i spędzić czas w miłej atmosferze przy słodkich przekąskach;

- **Wydział Promocji Powiatu** przez cały rok sprawozdawczy publikował i udostępniał na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych wszelkie informacje dotyczące działalności klubów oraz stowarzyszeń senioralnych działających na terenie Powiatu Będzińskiego, jak również informacji o akcjach skierowanych do osób starszych. Działanie miało na celu promowanie imprez, konkursów, jubileuszy oraz wszystkich wydarzeń organizowanych przez seniorów lub dla seniorów. Dzięki temu działaniu informacje na temat środowiska senioralnego trafiły do ogromnej rzeszy odbiorców, a sami seniorzy mogli promować swoją aktywność społeczną.

Działania dotyczące bezpieczeństwa osób starszych z terenu Powiatu Będzińskiego realizujące w 2023 r. cele programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla seniorów na lata 2019-2023”:

- **Wydział Polityki Społecznej** zorganizował zajęcia z zakresu edukacji prawnej przez nauczyciela akademickiego – rad. pr. dra Pawła Klimka z Fundacji Pro Bono w ramach prowadzenia Punktu Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego w dniach:
 - 10 maja 2023 r. – „Rodzina, ach rodzina” w Starostwie Powiatowym,
 - 10 maja 2023 r. – „Kto będzie dziedziczył” oraz
 - 14 listopada 2023 r. – „Prawa seniora” w Polskim Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział w Będzinie.
- **Policja Powiatowa w Będzinie** przez cały rok 2023 organizowała na terenie całego Powiatu Będzińskiego spotkania dla seniorów, na których poruszano przede wszystkim tematykę związaną z najczęstszymi metodami wykorzystywanymi przez oszustów w celu wyłudzenia pieniędzy od osób starszych („na wnuczka”, „na policjanta”) oraz sprawy ogólnego bezpieczeństwa. Dodatkowo policjanci rewiru dzielnicowych w dni targowe obecni byli na targowiskach zlokalizowanych w poszczególnych miejscowościach Powiatu Będzińskiego, gdzie w trakcie prowadzonych rozmów, najczęściej z osobami starszymi zwracali uwagę na zachowanie ostrożności podczas zakupów oraz informowali, gdzie mogą uzyskać pomoc w sytuacji ujawnienia kradzieży lub oszustwa.

W dniu 7 lutego 2023 r. w Starostwie Powiatowym w Będzinie odbyła się debata społeczna ”Seniorze, zachowaj czujność” skierowana przede wszystkim do seniorów.

Przeprowadzono 26 spotkań w ramach działań „Seniorze, zachowaj czujność”, które odbyły się w okresie od stycznia do listopada 2023 r. w urzędach Gmin Bobrowniki i Psary, Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobieszowicach, Ośrodka Pomocy Społecznej w Psarach, Zarządzie Polskiego Związku Emerytów i Rencistów w Wojkowicach, Klubie Emeryta i Rencisty w Będzinie-Grodźcu, Szkole Podstawowej nr 2 w Będzinie, Osiedlu Jeziorna, w MOPS i na Rynku w Czeladzi, Klubie Seniora w Wojkowicach, Będzińskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku, MOSiR w Czeladzi. W spotkaniu uczestniczyło ok. 367. seniorów.

Przeprowadzono 9 spotkań w ramach programu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych „Bezpiecznie, zdrowo, bezgotówkowo”, które odbyły się w październiku i listopadzie 2023 r. w Klubie Seniora w Sławkowie, Klubie Seniora Vigor w Sławkowie, Klubie Seniora MOPS w Czeladzi, ROD w Będzinie, Domu Caritas w Będzinie, OPS w Psarach. W spotkaniach wzięło udział łącznie 120 osób.

W I półroczu oraz w grudniu 2023 r. przeprowadzono 6 spotkań w ramach kampanii edukacyjno-informacyjnej „Nie reagujesz – akceptujesz”, które odbyły się w spółdzielniach mieszkaniowych, Targowisku Miejskim w Będzinie, DPS w Będzinie, ROD Będzin – Grodziec, w których łącznie brało udział ok. 85 osób.

W listopadzie i grudniu przeprowadzono 2 spotkania w ramach kampanii społecznej #ZnamTeNumery w MOSiR w Czeladzi, w których uczestniczyło 30 osób;

- **Powiatowa Państwowa Straż Pożarna w Będzinie** w roku 2023 prowadziła działania, które miały na celu przedstawienie zagrożeń, z którymi seniorzy mogą spotkać się w życiu codziennym oraz zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa. Przeprowadzono następujące spotkania z seniorami:

- „Kręci mnie bezpieczeństwo”
- „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”
- „Stop pożarom traw”
- Dział porady i bezpieczeństwo na stronie <https://www.gov.pl/web/kppsp-bedzin>

Działania **Powiatowego Rzecznika Konsumentów** z zakresu ochrony praw i interesów konsumentów realizowane dla seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego w 2023 r:

- udzielanie bezpośrednich porad w trakcie wizyt Seniorów w Biurze Rzecznika, rozmów telefonicznych i kontaktów e-mailowych;
- udostępnianie Seniorom opracowanej w 2019 r. przy współpracy z Wydziałem Promocji Powiatu broszury „Mądry Senior Konsument przed szkodą” jak również innych broszur i publikacji z zakresu problematyki konsumenckiej dotyczących umów sprzedaży, usług telekomunikacyjnych, bankowych, ubezpieczeniowych, energetycznych oraz turystycznych.

2.5 Zakładka informacyjna na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Będzinie pod nazwą „Aktywny Senior”

W 2023 r. zakładka została zaktualizowana. Zamieszczono sprawozdanie z realizacji programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” za rok 2022.

W 2023 r. w internetowej zakładce „Aktywny Senior” pojawiły się nowe sekcje z materiałami przeznaczonymi dla seniorów odwiedzających stronę internetową Powiatu Będzińskiego. Działanie to miało na celu dotarcie do jak najszerszego grona osób starszych. W roku sprawozdawczym w zakładce „Aktywny Senior” znalazły się sekcje: „III Powiatowy Konkurs Samorządowy dla Seniorów” i „Rada Seniorów Powiatu Będzińskiego”. Sekcje były aktualizowane na bieżąco.

2.6 Wsparcie dla tworzenia lub działalności lokalnych Uniwersytetów Trzeciego Wieku/Akademii Twórczego Rozwoju Seniora i Wnuka

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Siewierzu realizował cel Programu w 2023 r. poprzez:

- bezpłatne wynajmowanie pomieszczenia wraz z komputerami dla członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Siewierzu, którzy korzystali z zajęć informatycznych w okresie od lutego do grudnia 2023 r.;
- organizacja Narodowego Czytania we wrześniu 2023 r., na które zaproszono przedstawiciela Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz emerytowanych pracowników szkoły.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie w trakcie 2023 r. zorganizowała dla studentów Będzińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w swojej siedzibie:

- 24 spotkań w okresie od stycznia do grudnia 2023 r., na których odbyły się warsztaty dla seniorów z zakresu obsługi komputera i wyszukiwania informacji w internecie. Program zajęć obejmował naukę podstaw obsługi komputera, m. in. korzystania z edytora tekstu czy poczty elektronicznej. Współorganizatorem przedsięwzięcia jest Urząd Miejski w Będzinie. W 2023 r. z takich warsztatów skorzystano 296. seniorów;
- 7 spotkań literackich w okresie od stycznia do grudnia 2023 r. pod nazwą „Wokół książki”, na których studenci UTW w Będzinie prowadzili dyskusje na tematy związane z książką i literaturą. Poruszano następujące zagadnienia:
 - „Nietoperz w świątyni” – twórczość Jerzego Nowosielskiego,
 - „Słowa których nie wyrzuciłem” – o twórczości Marcina Wichy,
 - poetyckie spotkanie z Marzeną Orczyk-Wiczekowską, autorką powieści, zbioru opowiadań oraz tomików poezji,
 - Nie bądź obojętny. „Zdążyć przed Panem Bogiem” – spotkanie z Hanną Krall,
 - „Twórczość z głowy...” - Janusz Głowacki i jego twórczość,
 - Wokół prestiżowych nagród literackich,
 - Spadki, darowizny i podatki czyli jak czytać przepisy – spotkanie z ekspertami Urzędu Skarbowego w Będzinie.

W spotkaniach wzięły udział 124. osoby starsze.

V. Podsumowanie

Seniorzy to grupa społeczna, o którą należy dbać w szczególny sposób. Faktem jest, iż społeczeństwo się starzeje, w związku z czym przybywa osób w wieku emerytalnym. Żeby wyjść naprzeciw rosnącym potrzebom osób starszych należy podejmować działania prowadzące do zwiększenia ich aktywności społecznej. Takie zadanie ma pełnić program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019–2023”.

Osoby starsze narażone są na wykluczenie społeczne oraz zawodowe ze względu na ageizm czy niepełnosprawność. Seniorzy często potrzebują pomocy w sprawach życia

codziennego, wsparcia w zakresie ochrony zdrowia, leczenia, a nawet kontaktu z drugim człowiekiem. Jednocześnie w grupie tej jest ogromny kapitał, którym jest duża wiedza i doświadczenie życiowe. Program ma na celu uwolnić ten potencjał poprzez zachęcenie do zwiększenia aktywności w różnych dziedzinach życia, np. społecznej, zawodowej, kulturowej.

Samorząd terytorialny wraz z jednostkami organizacyjnymi ma za zadanie zapewnić odpowiednią opiekę oraz zaktywizować osoby starsze do działania, pomimo wieku. Aby działania dotyczące seniorów były rzeczywiste i efektywne powinny wpisywać się w oczekiwania seniorów zamieszkujących Powiat Będziński. Niezbędne są także zabezpieczone na ten cel środki finansowe, a także współpraca między jednostkami powiatowymi, którym powinien przyświecać wspólny cel – zapewnić seniorom możliwość godnego i zdrowego starzenia się. Sytuacja finansowa seniorów często jest trudna i niesatysfakcjonująca, dlatego też wszelkie działania Powiatu do nich skierowane, powinny być nieodpłatne, by nie ograniczać ich dostępności.

Czas izolacji społecznej wywołanej zagrożeniem epidemicznym wpłynął negatywnie na ludzi w każdym wieku, a zwłaszcza na osoby starsze jako grupę społeczną najbardziej narażoną na zarażenie i związane z tym powikłania. Program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019–2023” w 2022 r. i w 2023 r. stawiał przede wszystkim na odbudowę aktywizacji seniorów, z którymi kontakt na długi czas musiał zostać mocno ograniczony. Zrealizowane w 2023 roku działania Starostwa Powiatowego w Będzinie oraz jego jednostek zdobyły uznanie wśród najstarszych mieszkańców Powiatu. Seniorzy byli spragnieni wydarzeń kulturalnych, sportowych i integracyjnych, dlatego bardzo chętnie i licznie brali udział w wydarzeniach organizowanych przez Powiat Będziński.

Podsumowując, Program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019–2023” był kontynuacją poprzedniego programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2014–2018”. Realizacja Programu była corocznie monitorowana w formie sprawozdań na posiedzenia Zarządu Powiatu, a od niedawna także na posiedzenia odpowiedniej komisji Rady Powiatu Będzińskiego. Program z 2019 r. w zasadzie na początku jego wykonania napotkał na problemy zewnętrzne związane z pandemią zakaźnej choroby COVID-19. Dlatego pewne projektowane działania pod adresem osób starszych udało się zrealizować, z kolei innych nie, właśnie głównie z uwagi na szczególne zabezpieczenie seniorów jako grupy społecznej najbardziej narażonej

na zarażenie się wirusem, stąd wówczas kontakt z osobami starszymi musiał zostać mocno ograniczony.

Dlatego zasadnicze i istotne elementy programu, których nie udało się zrealizować, należy ponowić w nowej perspektywie, korzystając z wprowadzonego do ustawy o samorządzie powiatowym nowego i konkretnego zadania w postaci polityki senioralnej jako odpowiedzi lokalnej na zachodzące od lat zmiany demograficzne.